

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 234

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

datum: 17 november 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Ontbossing - Uitzonderingen op ontbossingsverbod - Omgevingsvergunningen

Onder ontbossen verstaan we iedere handeling waardoor een bos geheel of gedeeltelijk verdwijnt en aan de grond een andere bestemming of gebruik wordt gegeven. Bomen kappen in bos waarbij het bos bos blijft, is geen ontbossing maar is wel strikt geregeld.

In principe is ontbossen verboden in Vlaanderen, maar er gelden vier uitzonderingen op het ontbossingsverbod:

1. ontbossing met het oog op handelingen van algemeen belang;
2. ontbossing of verkaveling in zones met de bestemmingen woongebied of industriegebied in de ruime zin en zones die hiermee gelijk te stellen zijn;
3. ontbossing van de uitvoerbare delen in een niet-vervallen vergunde verkaveling;
4. ontbossing in functie van vastgestelde natuurdoelen op voorwaarde dat de ontbossing is opgenomen in een goedgekeurd natuurbeheerplan.

In deze gevallen kan men een omgevingsvergunning aanvragen samen met een voorstel tot boscompensatie. Na het verkrijgen van de omgevingsvergunning tot ontbossen met goedgekeurde boscompensatie, mag de ontbossing worden uitgevoerd.

Men kiest zelf op welke manier men compenseert. Dat kan door een bos opnieuw aan te planten op een ander perceel of door een financiële bijdrage te betalen. De overheid investeert die bijdrage om het bosareaal in stand te houden.

Voor het geval het buiten deze vier uitzonderlijke gevallen toch wenselijk zou zijn te ontbossen, kan uitzonderlijk gebruikgemaakt worden van de ontheffingsprocedure. Daarbij wordt een gemotiveerde aanvraag ingediend bij het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en beslist de Vlaamse minister van Omgeving of de ontheffing op het ontbossingsverbod wordt verleend. In de praktijk heeft de minister deze bevoegdheid gedelegeerd naar de administrateur-generaal van het Agentschap voor Natuur en Bos.

Wordt de ontheffing verleend, dan moet de aanvrager van de ontbossing vervolgens een omgevingsvergunning tot ontbossing aanvragen en verkrijgen. Een omgevingsvergunning wordt enkel verleend als het boscompensatievoorstel is goedgekeurd door ANB.

1. Wat is de visie van de minister op het huidige ontbossingsbeleid?
2. Voor hoeveel hectare werd een aanvraag voor omgevingsvergunning tot ontbossing ingediend in 2015 – 2016 – 2017 – 2018 – 2019? Graag het totaal aantal per jaar en opdeling naar:

- a) provincie;
 - b) ruimtelijke bestemming van het perceel op het moment van de aanvraag.
3. Voor hoeveel hectare werd een aanvraag voor omgevingsvergunning tot ontbossing geweigerd in 2015 – 2016 – 2017 – 2018 – 2019? Graag totaal aantal per jaar en opdeling naar:
- a) provincie:
 - b) ruimtelijke bestemming van het perceel op het moment van de aanvraag.
4. Graag de drie belangrijkste redenen van weigering per jaar.
5. Voor hoeveel hectare werd een aanvraag voor omgevingsvergunning tot ontbossing goedgekeurd in 2015 – 2016 – 2017 – 2018 – 2019? Graag totaal aantal per jaar en opdeling naar:
- a) provincie;
 - b) ruimtelijke bestemming van het perceel op het moment van de aanvraag.
6. Voor hoeveel hectare van de goedgekeurde omgevingsvergunningen tot ontbossing diende een financiële bijdrage te worden betaald in 2015 – 2016 – 2017 – 2018 – 2019? Graag voor ieder jaar en elke provincie:
- a) totaal aantal hectare;
 - b) totale financiële bijdrage;
 - c) hoofdzakelijke ruimtelijke bestemming van het perceel waarop ontbost wordt;
 - d) gemiddelde compensatiefactor.
7. Voor hoeveel hectare van de goedgekeurde omgevingsvergunningen tot ontbossing werd geopteerd voor een compensatie in natura in 2015 – 2016 – 2017 – 2018 – 2019? Graag voor ieder jaar en elke provincie:
- a) totaal aantal hectare;
 - b) totaal aantal hectare compenserende bebossing;
 - c) hoofdzakelijke ruimtelijke bestemming van het perceel waarop ontbost wordt;
 - d) hoofdzakelijke ruimtelijke bestemming van het perceel waarop de compenserende bebossing plaatsvindt;
 - e) gemiddelde compensatiefactor.
8. Hoe evolueren bovenstaande cijfers doorheen de jaren?
9. Op welk vlak dient bijgestuurd te worden? Via welke initiatieven?
10. Ontbossingen in het kader van de Europese natuurdoelstellingen dienen niet gecompenseerd te worden.
- Hoeveel ontbossingen werden uitgevoerd in het kader van de Europese instandhoudingsdoelstellingen (IHD's) in 2015 – 2016 – 2017 – 2018 – 2019? Graag het aantal hectare per jaar en opdeling naar:
- a) provincie;
 - b) initiatiefnemer tot ontbossing (ANB, provincie, vereniging, lokaal bestuur, particulier, ...).
11. Hoeveel ontbossingen dienen nog gerealiseerd te worden in het kader van de Europese instandhoudingsdoelstellingen?
12. Hoeveel bebossingen dienen nog gerealiseerd te worden in het kader van de Europese instandhoudingsdoelstellingen?

13. De minister wenst 4000 ha bijkomend bos aan te planten tijdens deze legislatuur. In het kader van de Europese instandhoudingsdoelstellingen zijn er tevens bebossingsdoelstellingen.

Welke oppervlakte van deze doelstelling zal worden ingezet ter realisatie van de Europese instandhoudingsdoelstellingen? Welk aandeel van de Europese instandhoudingsdoelstellingen zullen de verschillende initiatiefnemers op zich nemen?

ANTWOORD

op vraag nr. 234 van 17 november 2020

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

1. Mijn visie is heel duidelijk: ontbossen kan in bepaalde gevallen noodzakelijk zijn om aan ruimtelijke ontwikkelingen binnen de bestemming de voorrang te geven en aan de grond een ander gebruik te geven dan behoud van het bos. Maar ontbossing moet wel tot een minimum worden beperkt. Kiezen voor bosbehoud heeft verschillende voordelen, maar die wegen vaak niet op of worden onvoldoende zichtbaar gemaakt ten opzichte van de meer direct meetbare voordelen verbonden aan ontbossingen, denk maar aan het veiliger maken van verkeersknooppunten, het aanleggen van veiliger fietspaden, het bouwen van scholen of verzorgingsinstellingen, het voldoen aan lokale woonbehoeften, het ontwikkelen van gronden in industriegebieden en KMO-zones en dergelijke meer.
En als er ontbost mag worden, dan moet er steeds op toegezien worden dat de wettelijk voorziene compensatie ook zo snel als mogelijk en volledig wordt uitgevoerd. Wat dit laatste betreft is er nog een werkpunt, omdat we weten dat de besteding van de middelen van de financiële compensatie traag verloopt wegens de moeilijkheid om snel aan bebosbare gronden te geraken én er een achterstand werd opgebouwd indien de verwervingen door de Vlaamse overheid gebeuren aan een grondprijs die hoger is dan de corresponderende instroom aan financiële middelen.
2. Het aantal aangevraagde omgevingsvergunningen voor de gevraagde jaren, opgesplitst per provincie vindt u terug in bijlage 1. Voor de data van 2015 tem 2017 kunnen we de aangevraagde ontbossing in relatie tot de bestemming van het perceel (de percelen) niet geven omdat deze data opgeslagen zijn in een oude accessdatabank die niet geo-gerefereerd was. Voor de jaren 2018 en 2019 vindt u dit terug in bijlage 1. Hou er rekening mee dat 1 aanvraag over meerdere bestemmingen kan gaan en het aantal ha waarvoor ontbossing werd aangevraagd per dossier evenredig verdeeld werd over de bestemmingen. Dit omdat de te ontbossen oppervlakte niet exact op kaartniveau in het aanvraagdossier wordt aangeduid. De cijfers zijn dus -per definitie- niet correct, omdat de gegevens waar u naar vraagt, geen (verplicht) onderdeel van de aanvraag vormen.
3. Het aantal geweigerde omgevingsvergunningen voor de gevraagde jaren, opgesplitst per provincie vindt u terug in bijlage 2. Voor de data van 2015 tem 2017 kunnen we de geweigerde ontbossing in relatie tot de bestemming van het perceel (de percelen) niet geven omdat deze data opgeslagen zijn in een oude accessdatabank die niet geo-gerefereerd was. Voor de jaren 2018 en 2019 vindt u dit terug in bijlage 1. Hou er rekening mee dat 1 aanvraag over meerdere bestemmingen kan gaan en het aantal ha waarvoor ontbossing werd aangevraagd per dossier evenredig verdeeld werd over de bestemmingen. Dit omdat de te ontbossen oppervlakte niet exact op kaartniveau in het aanvraagdossier wordt aangeduid. De cijfers zijn dus -per definitie- niet correct, omdat de gegevens waar u naar vraagt, geen (verplicht) onderdeel van de aanvraag vormen.
4. Het is de vergunningverlenende overheid die beslist of een omgevingsvergunning tot ontbossing wel of niet wordt toegekend. Het agentschap voor Natuur en Bos beschikt niet over een systematisch overzicht van de redenen voor weigering van de vergunning.

5. Het aantal vergunde omgevingsvergunningen voor de gevraagde jaren, opgesplitst per provincie vindt u terug in bijlage 1. Voor de data van 2015 tem 2017 kunnen we de vergunde ontbossing in relatie tot de bestemming van het perceel (de percelen) niet geven omdat deze data opgeslagen zijn in een oude accessdatabank die niet geogerefereneerd was. Voor de jaren 2018 en 2019 vindt u dit terug in bijlage 1. Hou er rekening mee dat 1 aanvraag over meerdere bestemmingen kan gaan en het aantal ha waarvoor ontbossing werd aangevraagd per dossier evenredig verdeeld werd over de bestemmingen. Dit omdat de te ontbossen oppervlakte niet exact op kaartniveau in het aanvraagdossier wordt aangeduid. De cijfers zijn dus -per definitie- niet correct, omdat de gegevens waar u naar vraagt, geen (verplicht) onderdeel van de aanvraag vormen.
6. Het antwoord op uw vraag vindt u terug in de antwoorden op vraag SV 344 en SV 348. De gemiddelde compensatiefactor stond niet letterlijk in die antwoorden (maar kan wel afgeleid worden). Voor alle duidelijk is de gemiddelde compensatiefactor, opgesplitst per jaar en per provincie, opgenomen in bijlage 4. Ontbossing gebeurt voor de ruime meerderheid van de dossiers in de ruimtelijke bestemmingen woon- en industriegebied. Er is geen relatie tussen de bestemming en de wijze waarop gecompenseerd wordt.
7. Het antwoord op uw vraag vindt u terug in de antwoorden op vraag SV 344 en SV 348. De gemiddelde compensatiefactor stond niet letterlijk in die antwoorden (maar kan wel afgeleid worden). Voor alle duidelijk is de gemiddelde compensatiefactor, opgesplitst per jaar en per provincie, opgenomen in bijlage 4. Ontbossing gebeurt voor de ruime meerderheid van de dossiers in de ruimtelijke bestemmingen woon- en industriegebied. Er is geen relatie tussen de bestemming en de wijze waarop gecompenseerd wordt.
8. Er is door de jaren heen geen trend waar te nemen. In de gevallen waar een afwijkend cijfer voorkomt zijn deze meestal te wijten aan individuele dossiers.
9. Het beslissen of al dan niet mag ontbost worden, is een bevoegdheid van de vergunningverlenende overheid, die veelal de gemeente is. Ik wil de gemeenten wel stimuleren om te kiezen voor het bosbehoud. De gemeenten hebben daartoe reeds middelen ontvangen vanuit de Vlaamse Regering met extra middelen uit het openruimtefonds.
Waar ik in alle geval initiatieven zal nemen, is om het compensatie mechanisme te herbekijken. Verschillende pistes worden daartoe onderzocht.
10. De ontbossing, opgesplitst naar jaar van uitvoering en initiatiefnemer, zijn opgenomen in bijlage 5.
De ontbossingen worden bijgehouden per beheerplan en deze zijn niet eenduidig gekoppeld aan een provincie. Om die reden werden de cijfers niet uitgesplitst per provincie.
11. Het areaal ontbossing dat nog moet gerealiseerd worden, wordt begroot op c. 3.750 ha. Dit cijfer is gebaseerd op de natuurdoelen voor de terreinen van overheden en natuurverenigingen die reeds een passend beheer hebben in functie van habitats (m.a.w. wat ligt al onder contract in functie van Europese Instandhoudingsdoelstellingen), aangevuld met een raming van de oppervlakte van de nog te lokaliseren ontbossingen in functie van open habitats (wat moet nog onder contract gebracht worden in functie van Europese instandhoudingsdoelstellingen en is vandaag bebost).
12. Het areaal bebossing dat nog moet gerealiseerd worden, wordt begroot op c. 6.520 ha. Dit cijfer is gebaseerd op de natuurdoelen voor de terreinen van overheden en natuurverenigingen die reeds een passend beheer hebben in functie van habitats

(m.a.w. wat ligt al onder contract in functie van Europese Instandhoudingsdoelstellingen), aangevuld met een raming van de oppervlakte van de nog te lokaliseren bosuitbreiding in functie van boshabitats (wat moet nog onder contract gebracht worden in functie van Europese instandhoudingsdoelstellingen en zal bebost worden).

13. Voor de 4000 ha bijkomend bos wordt maximaal ingezet op de uitbreiding van bestaande bossen en het maken van verbindingen tussen bossen. Zo ontstaan, zowel binnen als buiten de Natura 2000 gebieden, robuuste boskernen die bijdragen aan de Europese instandhoudingsdoelen.
Welk aandeel van de Europese instandhoudingsdoelstellingen op deze manier gaat gerealiseerd worden door de verschillende initiatiefnemers is niet gekend.

BIJLAGEN

1. [Aangevraagde omgevingsvergunningen tot ontbossing](#)
2. [Geweigerde omgevingsvergunningen tot ontbossing](#)
3. [Vergunde omgevingsvergunningen tot ontbossing](#)
4. [Gegevens op basis van SV 344 en SV 348](#)
5. [Ontbossing in het kader van Europese instandhoudingsdoelstellingen, voorzien in een goedgekeurd beheerplan](#)